

Rottehandleplan for Hedensted Kommune 2025-2028

Hedensted Kommune

Indledning

Denne handleplan beskriver Hedensted Kommunes indsats i forbindelse med rottebekæmpelse i kommunen.

I 1907 fik Danmark sin første rottelov - tanken var dengang at rotterne skulle udryddes helt. Senere har man dog måtte erkende, at rotter ikke kan udryddes helt. Rottebekæmpelsen har gennem årene udviklet sig markant i Danmark, både i forhold til bekæmpelsesmetoder, lovgivning og bevidsthed om bæredygtighed.

Historisk set har bekæmpelse af rotter været en reaktiv indsats, hvor fokus primært har været anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler for hurtigt at reducere rottebestanden. Med tiden er der dog opstået øget forståelse for behovet for at balancere effektiv bekæmpelse med hensynet til miljø, dyrevelfærd og forebyggelse.

Tidligere bekendtgørelser for bekæmpelse af rotter har været afgørende for at skabe en ramme for kommunernes indsats, men den har også vist sig udfordrende i forhold til at imødekomme moderne krav og forventninger til rottebekæmpelse.

Stigende fokus på bæredygtige metoder, digital overvågning og forebyggelse har skabt et behov for en mere omfattende og fremadskuende tilgang til bekæmpelsen. Med den nye bekendtgørelse, der trådte i kraft i august 2024, er der lagt øget vægt på forebyggelse, brug af giftfri metoder og digitalisering af rottebekæmpelsen.

Rottebekendtgørelsen markerer et skifte mod en mere struktureret, langsigtet og miljøbevidst indsats. Dette indebærer blandt andet krav om øget registrering og bedre vidensdeling mellem myndighed og borgere.

Denne handleplan tager afsæt i både de historiske erfaringer og nye rammer, der er fastsat i bekendtgørelsen, og har som mål at sikre en effektiv og bæredygtig rottebekæmpelse i Hedensted Kommune i de kommende 3 år.

Vision

Borgere, erhverv og besøgende i kommunen skal opleve en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter samt et godt samspil med den kommunale rottebekæmpelse.

Hedensted Kommune vil have særligt fokus på at give kommunens borgere, erhvervsdrivende og besøgende råd og vejledning om rottesikring og således være med til at forebygge fremtidige rotteproblemer.

I handlingsplanen beskrives fire fokusområder, som skal bidrage til opnåelse af kommunens mål og vision.

Lovgrundlag

I henhold til lov om miljøbeskyttelse LBK nr. 928 af 28. juni 2024 og bekendtgørelse BEK nr. 991 af 21. august 2024 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, er Hedensted Kommune forpligtiget til at foretage en effektiv rottebekæmpelse.

Med en målrettet rottehandleplan, styres kommunens indsats med hensyn til sikring af den effektive forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Rottehandleplanen skal revideres minimum hvert tredje år, i henhold til rottebekendtgørelsens §5.

Handleplanen skal indeholde overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen:

- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen
- Målbare succeskriterier for rottebekæmpelsen
- Beskrivelse af tiltag til opnåelse af de beskrevne mål
- Plan for den kommunale kloakbekæmpelse og samarbejde med forsyning om kloakbekæmpelse indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, gift mv.)
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse.

Denne handleplan er gældende fra juni 2025 til medio 2028 og den afløser den hidtidige handleplan.

I handleplanen skal kommunalbestyrelsen, hvor det er relevant, beskrive særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter på følgende steder:

- Tilsynspligtige ejendomme, jf. rottebekendtgørelsens §8
- Andre ejendomme end tilsynspligtige ejendomme jf. rottebekendtgørelsens §9
- Fødevarevirksomheder
- Kloakker og stikledninger, herunder anvendelse af kloakblokke og rottespærre
- Kommunale genbrugspladser og havneanlæg.

Foruden rottebekendtgørelsen, skal den kommunale rottebekæmpelse også ske i overensstemmelse med andre lovgivninger.

- Bekendtgørelse om lov om kemikalier LBK nr. 6 af 4. januar 2023
- Bekendtgørelse om bekæmpelsesmidler BEK nr. 1503 af 10. december 2024
- Bekendtgørelse af dyrevelfærdsloven LBK nr. 33 af 14. januar 2025
- Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter af 2019, Miljøprojekt nr. 2086 af maj 2019
- Bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter BEK nr. 844 af 23. juni 2017

Borgernes og kommunens forpligtelser i forbindelse med rottebekæmpelse

I henhold til bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter - BEK 991 af 21. august 2024, har både borgere og kommunen en række forpligtelser for at sikre en effektiv indsats mod rotteforekomst.

Grundejerens forpligtelser

Grundejerne er ansvarlige for at forebygge og begrænse rotters levevilkår på deres ejendom. Dette indebærer:

- Løbende vedligeholdelse og rottesikring af bygninger og udearealer for at minimere rotters adgang til føde og skjulesteder.
- Sikring af kloakinstallationer, brønde og afløb for at forebygge rotteangreb.
- At efterkomme påbud eller anvisninger fra kommunen vedrørende nødvendige tiltag mod rotteforekomst.
- Hurtig anmeldelse af enhver mistanke om rotter, uanset om det på egen grund eller i nærområdet.

Kommunens forpligtelser

Kommunen har ansvaret for at iværksætte og håndhæve en effektiv rottebekæmpelse. Dette omfatter:

- Hurtigst muligt at igangsætte en bekæmpelsesindsats ved anmeldte rotteforekomster.
- At sikre en effektiv og helhedsorienteret bekæmpelse i hele kommunen.
- At lokalisere og identificere årsagen til rotteforekomster for at forebygge fremtidige rotteproblemer.
- At opretholde en nødberedskabsordning i tilfælde af kritiske rotteproblemer uden for normal arbejdstid.
- At håndhæve lovgivningen og føre tilsyn med at forebyggelse og bekæmpelse af rotter sker i overensstemmelse med gældende regler.

En effektiv rottebekæmpelse kræver et tæt samarbejde mellem borgere og myndighed. Overholdelse af disse forpligtelser bidrager til en sund og sikker kommune med færre rotteforekomster.

Viste du....

Den Kommunale rottebekæmpelse må undersøge for rotter overalt i kommunen. Det betyder også, at kommunens rottebekæmpere, med hjemmel i Miljøbeskyttelseslovens §87 kan gå ind på privat grund og undersøge for rotter, hvis rottebekæmperne har mistanke om forekomst af rotter.

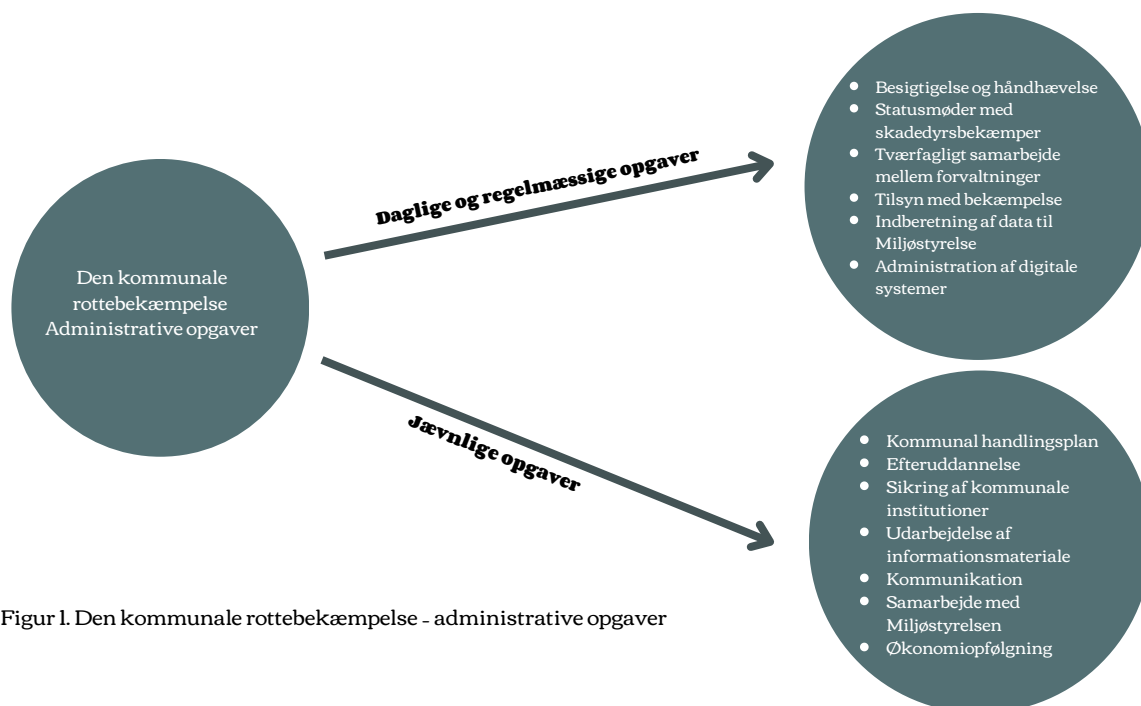
Den kommunale rottebekæmper vil dog altid forud for undersøgelse af rotteforekomst på en ejendom forsøge at kontakte grundejer ved at ringe/ banke på hos ved vedkommende.

Er grundejer ikke hjemme, må kommunens rottebekæmper, kun undersøge for rotter på udendørs arealer.

Den kommunale rottebekæmpelse

I henhold til bestemmelserne i bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, skal kommunen foretage en effektiv bekæmpelse af rotter. I Hedensted Kommune er der tale om en helhedsorienteret indsats, hvor den praktiske rottebekæmpelse og den administrative myndighed samarbejder om rottebekæmpelsen. Den praktiske rottebekæmpelse udføres af Hedensted Kommunes materielgård, mens de administrative opgaver og fastsættelse af overordnede mål og retningslinjer for forebyggelse og bekæmpelse af rotter varetages og udføres af myndigheden ved Vækst, Teknik og Fællesskab i Hedensted Kommune.

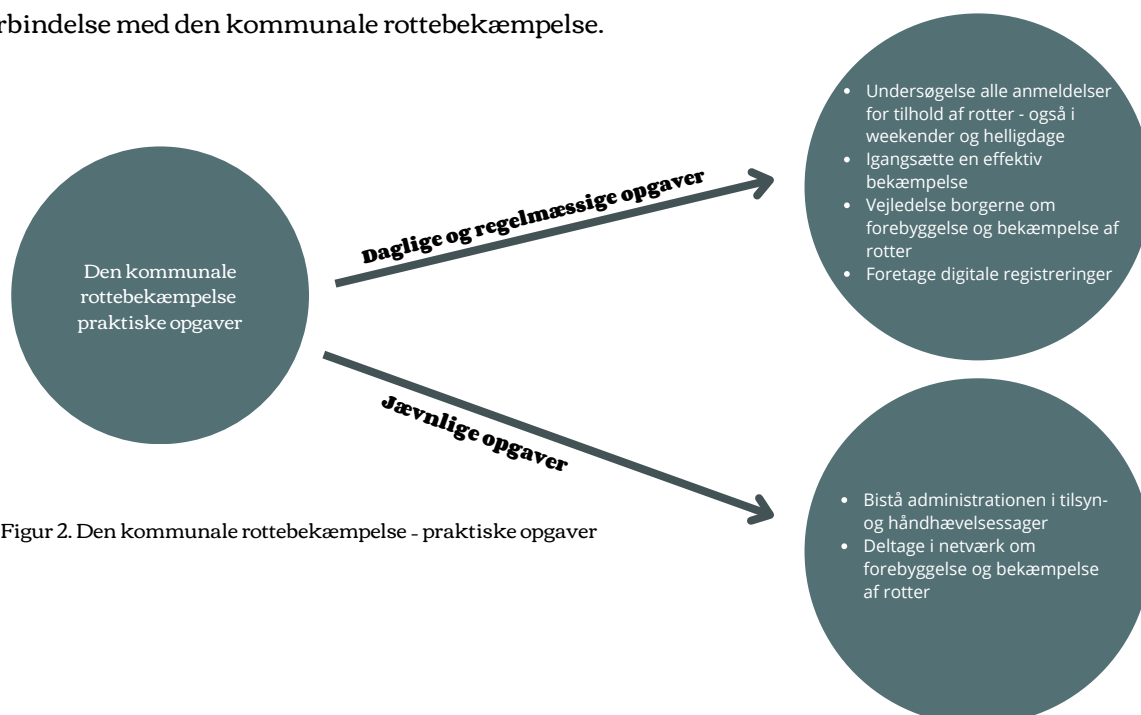
Nedenstående figur viser kommunens arbejdsopgaver i forbindelse med en effektiv rottebekæmpelse.

Figur 1. Den kommunale rottebekæmpelse - administrative opgaver

Som en del af de administrative opgaver varetager kommunen også borgerhenvendelser via mail, telefon og andre kontaktkanaler. Dette sikrer en hurtig og effektiv håndtering af anmeldelser samt en tæt dialog med borgerne, hvilket understøtter en målrettet og løsningsorienteret indsats.

Nedenstående figur 2 viser de arbejdsopgaver, som varetages af den praktiske rottebekæmpelse i forbindelse med den kommunale rottebekæmpelse.

Figur 2. Den kommunale rottebekæmpelse - praktiske opgaver

Her bekæmper kommunen

Det er kommunens pligt at bekæmpe rotter hvor der måtte opstå behov for det. Dette gælder hele kommunen. På de af Miljøstyrelsen udvalgte ejendomme - såkaldt tilsynspligtige ejendomme, føres der udover almindelig bekæmpelse også et årligt tilsyn.

Tilsynspligtige ejendomme vil i perioden fra 1. oktober til 28. februar året efter, modtage et tilsynsbesøg fra den kommunale rottebekæmpelse. Kommunen kan, i det omfang det vurderes relevant, udvide med andre ejendomme.

Tilsynspligtige ejendomme omfatter:

- Erhvervsjendomme med dyrehold
- Primærproduktion af fødevarer og foder til dyr
- Ejendomme, som opbevarer foderstoffer til dyr eller planteproduktion, som anvendes til produktion af fødevarer til mennesker
- Ejendomme uden primærproduktion, hvis der f.eks. opbevares frugt, grøntsager, rodfrugter og lignende produkter, som efter pakning sælges til konsum for mennesker.

Tilsyn på tilsynspligtige ejendomme udføres i henhold til Bekendtgørelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Tilsynene vil blive udført uanmeldt, dog bliver der forinden tilsynsperiodens start varslet herom på kommunens sociale medier som fx Facebook og hjemmeside. Konstateres der tegn på rotter, og er ejer ikke til stede under tilsynet, vil ejer blive kontaktet med henblik på en fælles gennemgang af ejendommen både inde og ude.

Konstateres der rotter på ejendommen, vil der blive oprettet en anmeldelse, og rottebekæmpelsen igangsættes - også selv om ejer ikke selv har anmeldt rotter på ejendommen.

Hvis den kommunale rottebekæmper, bliver opmærksom på uhensigtsmæssige forhold, som manglende sikring eller renholdelse på ejendommen der kan tiltrække rotter, vil ejer blive bedt om at bringe forholdene i orden.

Er der ikke rotter, vil ejer evt. blive vejledt omkring forebyggelse.

Privat rottebekæmpelse i Hedensted Kommune

I Hedensted Kommune er det tilladt at udføre privat rottebekæmpelse, hvis man har en R1 eller en R2- autorisation. R1- autorisation giver tilladelse til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter, herunder brug af fælder og kemiske bekæmpelsesmidler.

R2- autorisation giver tilladelse til at bekæmpe rotter ved brug af fælder og visse kemiske bekæmpelsesmidler på egen erhvervsejendom. Selve bekæmpelsen må kun foretages af den R2- autoriserede person.

Det er vigtigt, at al privat rottebekæmpelse anmeldes til kommunen forud for igangsættelse. Dette sker ved, at den autoriserede person anmelder rotter og angiver privat rottebekæmpelse via Miljøportalens "bekæmpersite". Den autoriserede person skal ligeledes løbende angive informationer vedrørende den igangværende bekæmpelse.

Som R1 og R2- autoriseret, skal man foruden lovgivningen også følge Hedensted Kommunes handlingsplan.

Alle former for privat bekæmpelse vil altid ske uden omkostninger for Hedensted Kommune. Det er ikke muligt at blive fritaget for betaling af rottegebyret ved indgåelse af aftale om privat bekæmpelse.

Finansiering af den kommunale rottebekæmpelse

Den kommunale rottebekæmpelse er i princippet en forsikringsordning, der sikrer kommunens borgere mod uforholdsmæssigt store udgifter til bekæmpelse af rotter i tilfælde af rottetilhold. Som borger skal man således ikke betale ekstra, hvis man en dag har brug for kommunens hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom. Dog skal man som grundejer dække eventuelle udgifter til udbedring af defekte kloaker, skader forårsaget af rotter og diverse forbyggende foranstaltninger på egen ejendom.

Hedensted Kommune har, i overensstemmelse med §53 i Rottebekendtgørelsen, vedtaget, at der opkræves et gebyr til dækning af omkostninger ved den kommunale rottebekæmpelse. Gebyret skal dække både udgifter til administration og til drift af rottebekæmpelse. Jf. rottebekendtgørelsens §52 pålægges samtlige faste ejendomme i kommunen et gebyr til dækning af rottebekæmpelse. Gebyret opkræves på baggrund af oplysninger i Bygnings- og Boligregistret (BBR) den 1. januar i året forud for det år, som opkrævningen dækker.

Den gældende opkrævningsmodel er baseret på ejendommens areal oplyst i BBR. Den anvender differentierede gebyrsatser efter størrelsen af det bebyggede areal på ejendommen og omfatter ikke ubebyggede grunde. Gebyret for den enkelte ejendom består efter opkrævningsmodellen af tre dele: et fast bidrag, et bidrag for antal bebyggede kvadratmeter op til 250 kvadratmeter (sats 1) og et bidrag for antal bebyggede kvadratmeter over 250 kvadratmeter (sats 2).

Det er ikke muligt at blive fritaget for betaling af rottegebyret.

Den kommunale rottebekæmpelse skal økonomisk hvile i sig selv og et eventuelt over- eller underskud indregnes derfor i rottegebyret i de efterfølgende år. Rottebekæmpelsen er ikke en statisk økonomi. Antallet af rotteanmeldelser er afhængigt af en lang række velkendte, men også uforudsigelige faktorer, og det er ikke unormalt, at antallet af anmeldelser varierer fra år til år. Der vil være perioder, hvor en ekstraordinær indsats vil være påkrævet, ligesom der kan være behov for forskellige initiativer.

Kommunens plan for tilsyn med privat rottebekæmpelse

Hedensted Kommune fører tilsyn med privat rottebekæmpelse for at sikre, at bekæmpelsen sker lovligt, effektivt og miljømæssigt forsvarligt.

Tilsyn med private bekæmpelsesfirmaer udføres jævnfør §6, stk. 4 i Rottebekendtgørelsen.

Hedensted Kommune vil ved stikprøvekontroller foretage uanmeldte, såvel som anmeldte tilsyn ved virksomheder og borgere omfattet af både R1- og R2-autoriserede aftaler, med henblik på at sikre, at ovenstående krav overholdes, samt at der ikke er alvorlige fejl og mangler med hensyn til rottesikring og renholdelse. Der udføres også både varslede og uvarslede tilsyn med kommunes egen bekæmpelse som udføres af Hedensted kommunes materielgård.

Hvis Hedensted Kommune bliver bekendt med, at der foretages privat bekæmpelse i strid med ovenstående, vil Hedensted Kommune kunne fratage enten den R1- eller den R2-autoriserede mulighed for at fortsætte bekæmpelsen på ejendommen. Kommunen vil dermed kunne overtage bekæmpelsen. En eventuel indgået sikringsordning kan fortsætte sideløbende med en igangværende bekæmpelse, uagtet at kommunen overtager bekæmpelsen.

Dette udføres jævnfør §6, stk. 5 i Rottebekendtgørelsen.

Ved grove forsømmelser og/eller hvis der er tale om gentagende overtrædelser, vil den R1- eller R2- autoriserede kunne blive anmeldt til Miljøstyrelsen, Kemikalieinspektionen og/eller indgivet til politianmeldelse med henblik på bødestraf jf. §60 i Rottebekendtgørelsen.

Udover tilsyn med R1 og R2 udførende bekæmpelse, foretages der løbende uvarslede tilsyn med den kommunale rottebekæmpelse ud fra samme princip som ved tilsyn med R1 og R2-sikringsordninger og anmeldelser.

Viste du...

at du på Hedensted Kommunes hjemmeside kan læse mere om rotter og se en række animationsfilm om forebyggelse mod rotter?

Mål og ambitioner for bekæmpelse og forebyggelse af rotter i Hedensted Kommune

I kommunens seneste handlingsplan fra 2023-2025, havde Hedensted Kommune fokus på målrettede områder med høj risiko for rotteforekomster, herunder genbrugspladser og omlastepladser. Også hurtigere responstid ved erhvervs- og landbrugsejendomme, hjælp til selvhjælp, reducere af udlægning af antikoagulanter, er der blevet arbejdet med i seneste handlingsplansperiode.

En væsentlig indsats har været bekæmpelse på genbrugspladserne, hvor der ofte opstår optimale forhold for rotter på grund af rotternes adgang til føde og skjulesteder. Ved systematiske inspektioner, ændret affaldshåndtering og brug af intelligente fælder, er det lykkedes at reducere antallet af rotteforekomster betydeligt. Samtidigt har tæt dialog med driftspersonalet på genbrugspladserne sikret bedre overvågning og hurtigere handling. En anden central indsats har været at sikre hurtige besøg på erhvervs- og landbrugsejendomme, hvor tidlig insat har været afgørende for at forhindre større rottetilhold. Gennem løbende vejledninger er der blevet skabt større opmærksomhed blandt erhvervsdrivende og landmænd omkring forebyggelse, herunder bedre sikring af bygninger, korrekt opbevaring af foder og bortskaffelse af affald. Den hurtige responstid har medført en højere løsningsrate og reduceret risiko for omfattende problemer.

Et vigtigt fokusområde i kommunens rottebekæmpelse i den seneste handlingsplan har været at reducere brugen af kemiske bekæmpelsesmidler, som følge af de betydelige problemer med resistens, der tidligere er blevet fundet blandt rotter i kommunen. I 2019 blev der foretaget en resistensprøveundersøgelse, der påviste resistens overfor antikoagulante midler hos hele 95 % af de testede rotter. Dette resultat understregede behovet for en ændret tilgang til bekæmpelsen. I de efterfølgende år har kommunen arbejdet målrettet på at nedbringe brugen af kemiske bekæmpelsesmidler, ved at indføre alternative metoder som intelligente fælder, styrket forebyggelse og bedre sikring af bygninger og skadedyrsudsatte områder. Denne indsats har haft en markant effekt. I en ny resistensundersøgelse foretaget i 2024, var resultatet, at andelen af resistente rotter var reduceret til 61,5 %. Dette resultat indikerer, at den reducerede anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler og implementeringen af alternative bekæmpelsesmetoder har bidraget til at mindske risikoen for at der dannes resistens blandt rotter.

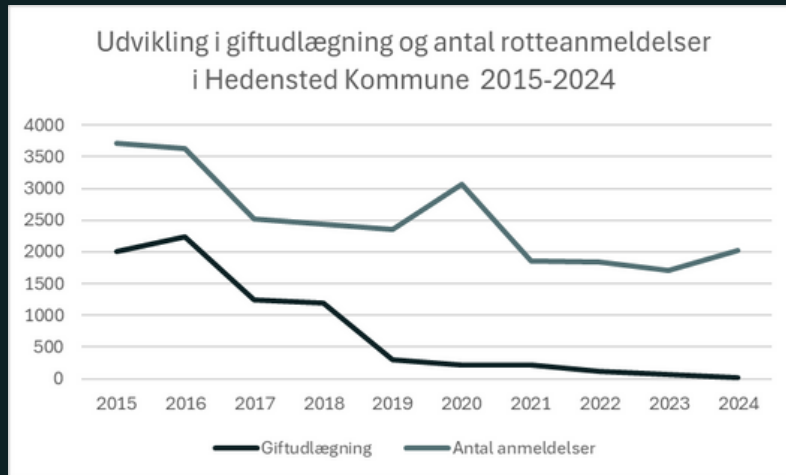
Arbejdet med at reducere forbruget af kemiske bekæmpelsesmidler vil fortsat være et centralt element i den kommunale strategi, da det ikke kun bidrager til bekæmpelse af resistens, men også understøtter en mere miljøvenlig og bæredygtig tilgang til rottebekæmpelse.

Sammenlagt har de prioriterede indsatser ikke alene reduceret rotteforekomster, men også styrket samarbejdet mellem kommunen, virksomheder og borgere. Erfaringerne fra disse tiltag danner et solidt grundlag for videreudvikling af fremtidige strategier i rottebekæmpelsen i Hedensted Kommune.

Udvikling i giftudlægning og antal rotteanmeldelser i Hedensted Kommune (2015-2024)

Nedenstående graf viser udviklingen i den samlede giftudlægning (Kg) og antallet af rotteanmeldelser, der har været i den kommunale rottebekæmpelse i Hedensted Kommune fra 2015 til 2024. Data er baseret på lovpligtige indberetninger til Den Nationale Rottedatabase.

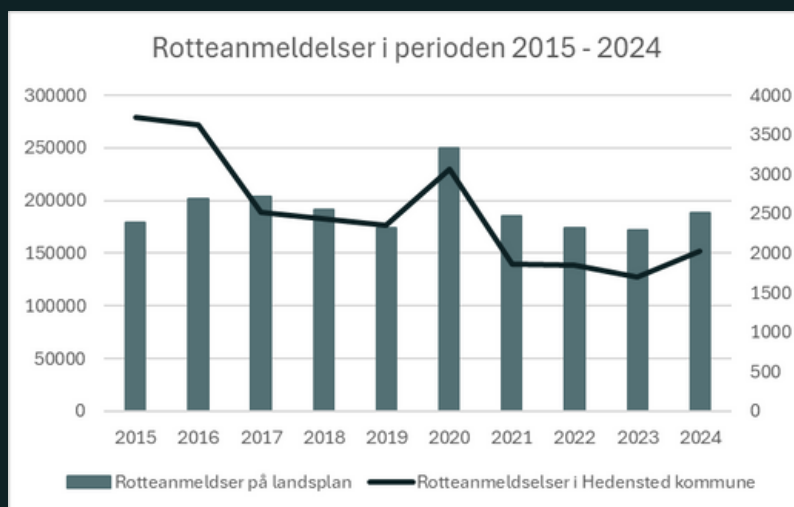
Det ses, at både giftforbruget og antallet af anmeldelser generelt er faldet over perioden, med særligt markante ændringer i forbindelse med at kommunen valgte at hjemtage rottebekæmpelsen i 2020. Faldet i giftudlægning afspejler en øget fokus på alternative og mere målrettede bekæmpelsesmetoder.

Rotteanmeldelser i Hedensted Kommune i forhold til landsgennemsnittet (2015-2024)

Nedenstående graf viser udviklingen i den samlede giftudlægning (Kg) og antallet af rotteanmeldelser, der har været i den kommunale rottebekæmpelse i Hedensted Kommune fra 2015 til 2024. Data er baseret på lovpligtige indberetninger til Den Nationale Rottedatabase.

Det ses, at både giftforbruget og antallet af anmeldelser generelt er faldet over perioden, med særligt markante ændringer i forbindelse med at kommunen valgte at hjemtage rottebekæmpelsen i 2020. Faldet i giftudlægning afspejler en øget fokus på alternative og mere målrettede bekæmpelsesmetoder.

Udvikling i antallet af rotteanmeldelser

Rottebestanden følger en naturlig cyklisk udvikling med udsving over en 10-årig periode. Denne udvikling afspejles i antallet af rotteanmeldelser, hvor Hedensted Kommune i de senere år har oplevet en markant nedgang i anmeldelser.

I 2015 blev der registreret 3.720 rotteanmeldelser i Hedensted Kommune - det højeste antal anmeldelser siden digital registrering blev lovkrav. Siden har kommunen intensiveret indsatsen for både forebyggelse og bekæmpelse af rotter gennem en række målrettede tiltag. Disse omfatter blandt andet øget fokus på risikoområder, implementering af giftfrie bekæmpelsesmetoder samt styrket vejledning og information til borgerne.

Denne indsats har bidraget til en væsentlig reduktion i antallet af anmeldelser, der i 2023 var faldet til 1.700 rotteanmeldelser - en nedgang på over 50%. Dette fald kan tilskrives både en målrettet strategisk indsats og en naturlig nedgang i den cykliske udvikling af rottebestanden.

Det er dog fortsat afgørende at opretholde en høj opmærksomhed på rotteforekomsten, da bestandene kan stige igen som led i deres naturlige cyklus - særligt hvis forebyggelsesindsatsen nedprioriteres. Derfor vil Hedensted Kommune fortsat arbejde proaktivt for at fastholde det lave antal anmeldelser gennem vedvarende forebyggelse, hurtig indsats og løbende optimering af bekæmpelsesstrategier.

Mål for den kommunale rottebekæmpelse i Hedensted Kommune for 2025–2028

Lovgivningen pålægger kommunerne at bekæmpe rotter, da rotter kan bære på en lang række sygdomme og kan overføre smitte til os og vores husdyr. Foruden at være smittespredere, kan rotter også forårsage store ødelæggelser på private og offentlige ejendomme og kloakker samt forurene vores fødevarer med deres urin og ekskrementer. Det er derfor vigtigt, at når borgere har observeret rotter på deres ejendomme, at de bliver mødt med hurtig, kompetent og effektiv bekæmpelse samt grundig vejledning med hjælp til selvhjælp.

Handlingsplanen for rottebekæmpelsen i Hedensted Kommune bygger på fire overordnede mål, som er fastsat af Udvalget for Teknik og Miljø. Disse mål skal danne grundlag for en mere effektiv, bæredygtig og forebyggende indsats i rottebekæmpelsen.

• Hjælp til selvhjælp

Målet er at styrke borgernes og virksomhedernes egen indsats i forebyggelsen af rotter. Dette vil kommunen opnå gennem øget vejledning og oplysning om, hvordan man sikrer bygninger, affaldshåndtering og opbevaring af foder. Der vil blive arbejdet med at udvikle lettilgængelige vejledninger og informationsmateriale, tjeklister og brug af animationsvideoer, der gør det nemmere for borgerne selv at handle hurtigt og korrekt ved mistanke om rotter.

• Formidling

Det er afgørende at øge forståelsen om rotters adfærd og betydningen af forebyggelse allerede fra en tidlig alder. Kommunen vil udvikle relevant læringsmateriale og tilbyde korte undervisningsforløb målrettet til børn i daginstitutioner og folkeskolen. Via en kombination af leg og læring skal formidlingen medvirke til øget viden hos børn og unge om vigtigheden af rottebekæmpelse og af den forebyggende indsats. Gennem spil, praktiske opgaver og digitale medier, er det kommunens ønske, at børnene skal modtage brugbar viden om rotter, til at kunne indgå i dialog med forældre og andre voksne omkring forebyggelse af rotter.

• Tværfagligt samarbejde

For at styrke indsatsen vil der blive lagt vægt på et tættere samarbejde mellem relevante aktører som kommunens tekniske forvaltning, sundhedsforvaltning, børn- og ungeforvaltning og eksterne partnere som landbrug og erhvervsliv. Tværfaglighed skal sikre, at der er en fælles forståelse og tilgang til forebyggelse og bekæmpelse. Der vil blive etableret samarbejdsprojekter på tværs af fagområder.

• Fokus på resistens

Med baggrund i de seneste undersøgelser af resistens blandt rotter, er der stadig fokus på brugen af kemiske bekæmpelsesmidler. Kommunen vil arbejde på at fremme brugen af alternative bekæmpelsesmetoder som intelligente fælder og øget overvågning. Det er dog vigtigt at understrege, at målet om at begrænse udlægning af kemiske bekæmpelsesmidler ikke udelukker muligheden for at anvende kemiske bekæmpelsesmidler i sager med stort rottetilhold, herunder særligt fokus på landbrugsejendomme. I sådanne tilfælde vil anvendelse af kemiske bekæmpelsesmidler ske som en nøje kontrolleret og dokumenteret indsats, der sikrer, at bekæmpelsen sker i overensstemmelse med gældende regler og forbliver effektiv og forsvarlig.

Succeskriterier for rottebekæmpelsen

For at sikre en effektiv og bæredygtig rottebekæmpelse har Hedensted Kommune opstillet en række målbare succeskriterier:

- Tilgængelig information og vejledning
  - Borgerne skal have adgang til opdateret og lettilgængeligt informationsmateriale om forebyggelse og bekæmpelse af rotter med fokus på enkle, omkostningseffektive og let udførlige løsninger.
- Øget bevidsthed om sundheds- og hygiejnerisici:
  - Alle borgere, uanset alder, skal informeres om de sundhedsmæssige og miljømæssige risici, der er forbundet med forekomst af rotter.
- Øget borgerinddragelse:
  - Borgerne skal inddrages aktivt i forebyggelsesindsatsen og opfordres til at bidrage til at reducere rotters levevilkår i deres nærområde.
- Styrket tværfagligt samarbejde:
  - Koordineret indsats mellem den kommunale rottebekæmpelse og øvrige myndigheder og forvaltninger skal styrke arbejdet for at sikre en helhedsorienteret og effektiv indsats.
- Effektiv bekæmpelse og forebyggelse:
  - Bekæmpelsen skal tilrettelægges på en strategisk og ressource effektiv måde, så problemer håndteres hurtigt, og forebyggende tiltag sikrer, at rottebestanden holdes nede på et minimum.

Tiltag til opnåelse af succeskriterier

For at realisere de opstillede mål, gennemfører Hedensted Kommune en række konkrete tiltag:

- Tilgængelig information og vejledning
  - Hedensted Kommunes rottebekæmpelse vil udvikle og opdatere mindst 2 informationskampagner årligt om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, målrettet til både borgere, virksomheder og institutioner.
  - Hedensted Kommune vil afholde mindst 15 formidlings arrangementer om året, målrettet til kommunens mindste institutionsbørn og skolebørn.
- Øget bevidsthed om sundheds- og hygiejnerisici
  - Hedensted Kommunes rottebekæmpelse vil i samarbejde med øvrige kommunale forvaltninger sikre at alle kommunale ansatte der i forbindelse med arbejde færdes i borgers hjem, har kendskab til de sundhedsmæssige risici der er forbundet med at have rotter i hjemmet samt har kendskab til anmeldelsesproceduren hvis der konstateres rotter i borgers hjem.
  - Hedensted Kommunes rottebekæmpelse vil via formidlingsprojekt omkring rotter til kommunens mindste borgere, inddrage børn i forebyggelsesindsatsen gennem leg og læring.
- Øget borgerinddragelse
  - Hedensted Kommunes rottebekæmpelse vil gøre det tydeligt for borgerne at følge deres anmeldelse via digitale løsninger som fx SMS-løsning, for at sikre en følelse af inddragelse og dialog.
- Styrket tværfagligt samarbejde
  - Hedensted Kommunes rottebekæmpelse vil i samarbejde med kommunes tekniske afdeling, udvikle en fælles procedure for screening af boliger, hvor der er mistanke om sundhedsfare, herunder rotter, fejl og mangler i bygningerne samt uhygiejniske forhold.
  - Løbende koordinering mellem den kommunale rottebekæmpelse og afdelinger for sundhedsfarlige boliger for at sikre en hurtig indsat og vidensdeling om problemområder.
  - Udarbejdelse af en fælles handlingsplan for at sikre, at udsatte borgere får hjælp til problemer med skadedyr og uhygiejniske forhold.
- Effektiv bekæmpelse og forebyggelse
  - Implementering af kommunikationskampagner, der opfordrer borgerne til at deltage aktivt i forebyggelsen af rotteproblemer fx gennem korrekt affaldshåndtering, sikring af bygninger og sikring af kloakinstallationer.

Særlige indsatsområder

I det følgende beskrives særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Rottespærre på kommunale og private institutioner samt byggemodninger

I henhold til Rottebekendtgørelsen er det kommunens ansvar at sikre montering og servicering af rottespærre i relevante afløbssystemer ved kommunale institutioner, plejehjem og skoler samt private institutioner og ved byggemodninger.

Servicering af spærre monteret af kommunen sker to gange årligt, så det sikres, at monterede spærre fungerer efter hensigten og ikke medfører opstuvning i afløbssystemet. Rottespærre er et vigtigt værktøj i den forebyggende indsats mod rotter, da spærre forhindrer rotters adgang til bygninger via kloaksystemet.

Kommunen har implementeret en systematisk tilgang til opsætning og vedligeholdelse af rottespærre. For at sikre effektiv drift og lovmedholdelighed, samarbejder kommunen med autoriserede fagfolk, som udfører montering, løbende kontrol og servicering. Dette er en vigtig del af den samlede strategi for at forebygge og minimere rotteforekomster i kommunen.

Figur 3. Mekanisk rottespærre

Viste du...

at en rottespærre bør serviceres minimum én gang om året, hvor rottespærren afmonteres, rengøres, efterses og defekte dele udskiftes inden den igen monteres.

Kloakbekæmpelse

Hedensted Kommune samarbejder med Hedensted Spildevand A/S om bekæmpelse af rotter i den offentlige kloak. Dette er et samarbejde, der blev igangsat for mange år siden, og som har vist sig være en succes.

Hedensted Spildevand A/S er ligesom Hedensted Kommune interesseret i at reducere antallet af rotter i kloaksystemet, eftersom rotterne kan forårsage stor skade på kloaksystemet. Bekæmpelse af rotter i kloaksystemet vil derfor medføre reducerede udgifter til reparation af kloaksystemet.

Kommunen foretager ikke systematisk bekæmpelse af rotter i kloakken. Hedensted Kommune og Hedensted Spildevand A/S drøfter løbende behovet for bekæmpelse af kloakrotter, og er der behov for en særlig indsats i et område, kan dette straks iværksættes.

Kommunale genbrugsstationer

Hedensted Kommune har fire kommunale genbrugsstationer - Klakring, Kalhave, Remmerslund og Hornsyld. På de fire genbrugsstationer i kommunen foretages der løbende forebyggende indsatser som led i kommunens pligt til at forebygge og bekæmpe rotter. Derudover foretages minimum fire grundige tilsyn på hver af de fire pladser.

I den forrige handlingsplansperiode har der været et politisk ønske om øget fokus på tilhold af rotter på de fire kommunale genbrugspladser. Det øgede fokus har blandt andet omfattet vejledning af pladspersonale samt ændring af tømmefrekvenser på bestemte typer af affald.

Sikring af kommunale institutioner

Som en del af en kommunens indsat med forebyggelse og bekæmpelse af rotter, tilbydes kommunale institutioner - plejehjem, børnehaver, skoler mv. en sikringsaftale gennem Hedensted Kommune. En sådan sikringsaftale omfatter en årlig bygningsgennemgang, min 4 årlige besøg af en rottefænger samt opsatte sikringskasser med indeholdende elektroniske fælder.

Formålet med denne ordning er at sikre at eventuelle fejl og mangler på bygningerne hurtigt kan identificeres og udbedres. Dermed kan der handles proaktivt og undgå større problemer, som i værste tilfælde kan føre til midlertidige lukninger af institutioner. En systematisk overvågning med elektroniske fælder gør det muligt med en tidlig indsats mod skadedyr.

Denne indsats tilbydes kun til kommunens egne bygninger og institutioner og er rottegebyret.

Haveanlæg

I Hedensted Kommune har vi fire havneanlæg - Snaptun Havn, Hjarnø Havn, Juelsminde Havn og Rosenvold Havn.

Forebyggelse og bekæmpelse af rotter på havneanlæg og i lystbådehavne kan være vanskelig, da rotternes muligheder for at finde føde og skjulesteder er mange. Kravene om sikring af bygninger, som anvendes til lager for fødevarer eller korn, er derfor ekstra strenge.

Hedensted Kommune vil én gang årligt foretage tilsyn ved havneanlæg og lystbådehavne med henblik for vejledning om forebyggende indsatser mod rotter.

Kloakker og stikledninger

Rottebekæmpelse i de offentlige kloakker foretages af Hedensted Spildevand A/S.

Ansvaret for de private stikledninger påhviler grundejer. Ved brud på en stikledning er det således grundejers ansvar at sikre, at denne bliver repareret. Hvis grundejer ikke frivilligt igangsætter de nødvendige undersøgelser og reparationer, vil kommunen overveje at påbyde grundejer at gøre dette, samt i sidste ende at lade det udføre på grundejers egen regning - en såkaldt selvhjælpshandling.

Alle stikledninger der ligger indenfor matriklen er som udgangspunkt private.

Tværfagligt samarbejde i rottebekæmpelsen

Rotteproblematikken berører alle borgere, og derfor har Hedensted Kommune et øget fokus på tværfagligt samarbejde på tværs af relevante fagområder. Målet er at sikre, at den viden og erfaring, der opnås inden for rottebekæmpelse, bliver systematisk opsamlet, delt og anvendt på en måde, der gavner hele kommunen.

Det tværfaglige samarbejde involverer flere aktører, herunder miljømyndigheder, forsyningsselskaber, landbrug, virksomheder og borgere. Gennem koordinerede indsatser kan kommunen styrke forebyggelsen, optimere bekæmpelsen og minimere brugen af kemiske bekæmpelsesmidler.

Et effektivt samarbejde gør det muligt at identificere rotteforekomsten tidligt, adressere de bagvedliggende årsager og udvikle langsigtede løsninger. Hedensted Kommune arbejder løbende på at styrke dette samarbejde for at sikre en helhedsorienteret, bæredygtig og målrettet indsats mod rotter.

Viste du...

- at et rottepar under helt rette betingelser bliver op til 862 rotter på bare ét år?
- at en rotte kan springe op til 75 cm lodret?
- at rotter kan komme igennem huller med en diameter på kun 2 cm
- at rotter kan bære rundt på op mod 55 sygdomme, som fx salmonella, leverbetændelse og E.coli-bakterier

Udgiver: Hedensted Kommune
Vækst, Teknik og Fællesskab
Stationsparken 1
7160 Tørring

Udgivelsesår: 2025

Titel: Handlingsplan for rottebekæmpelse i Hedensted Kommune

Journalnummer: O9.13.OI-PI5-1-24